

SYLLABUS I LËNDËS - LETËRSI BOTËRORE I

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	Letërsi botërore I
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	2025/2026
Numri i orëve në javë:	3
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	Semestri dimëror/Prizren
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.asoc.dr. Vjollca Dibra Ibrahim
Të dhënat kontaktuese:	vjollca.dibra@uni-prizren.com ; 0038344199487
Përshkrimi i lëndës:	Lënda <i>Letërsi Botërore I</i> synon të prezantojë zhvillimet themelore të letërsisë së lashtë botërore, duke përfshirë letërsinë e Lindjes së Afërt, letërsinë greke të lashtë dhe letërsinë romake. Fokusi jepet mbi analizën tekstuale, zhvillimet kulturore dhe filozofike, si dhe mënyrën se si mitet, epika dhe dramaturgjia kanë ndërtuar themelet e mendimit perëndimor dhe universal. Lënda integron qasje krahasuese, ndërkulturore dhe ndërdisiplinare.
Qëllimi i lëndës:	Lënda ka për qëllim të zhvillojë te studentët: • njohuri themelore për traditat e lashta letrare; • aftësi analitike dhe interpretative; • kompetenca krahasuese mbi tekstet dhe kulturat; • shkathtësi kërkimore për analiza më të thelluara letrare.
Rezultatet e të nxënit:	Njohuri & Kuptim R1. Përshkruajë zhvillimet kryesore të letërsisë së lashtë botërore dhe karakteristikat themelore të traditave letrare (egjiptiane, sumeriane, hebraike, indiane, greke dhe romake). Aplikim

	R2. Tregojë aftësi në leximin dhe interpretimin e teksteve të lashta duke aplikuar koncepte bazike të analizës letrare.		
	Analizë		
	R3. Analizojë strukturën, temat, motivet dhe figuracionin në tekstet epike, dramatike dhe lirike të lashta.		
	Sintezë		
	R4. Krahasojë tekstet e traditave të ndryshme dhe të ndërtojë lidhje ndërkulturore dhe ndërtekstuale.		
	Vlerësim		
R5. Vlerësojë rolin e kontekstit historik, fetar dhe filozofik në formësimin e letërsisë së lashtë.			
Prodhim			
R6. Hartojë ese analitike dhe punime reflektuese duke përdorur burime primare dhe dytësore në mënyrë të argumentuar dhe të qartë.			
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime në grup/analiza tekstuale	2	15	30
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	0.5	10	5
Detyra javore (ese, analiza)	2	5	10
Studim I pavarur (lexime+pergatitje)	1	15	15
Detyra të shtëpisë/ushtrime te fokusuara	1	10	10
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	10	10
Përgatitja përfundimtare për provim	3	1	3
Provim final	2	1	2
Projektet, prezantimet ,etj	2	3	6

Totali		125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Në ligjërata do të përdoren metoda interaktive. Kështu studentët do të inkurajohen që t’i zhvillojnë shkathtësitë dhe njohuritë e mësim-nxënies dhe të kompetencës në fushën e kërkimit dhe të studimit shkencor. Leksion i avancuar, diskutime i problemeve; format e punës: - punë në grupe, punë në çifte, punë individuale, metoda ndërvepruese të mësimdhënies. Kërkesat e kursit përfshijnë pjesëmarrjen e rregullt, një ditar leximi, një projekt ilustrimi dhe një provim përfundimtar.	
Metodologjia e vlerësimit:	Pjesëmarrja dhe angazhimi aktiv në ligjërata/ushtime- 10 %; Detyrat javore (ese, analiza tekstesh)- 15 %; Kollokfiumi 1 – 20%; Kollokfiumi 2 – 20%; Projekti i kursit – 10%; Vlerësimi final (test i kombinuar) 25% 100% - 91% - 10 (dhjete) 90% -81% - 9 (nëntë) 80% - 71% - 8 (tetë) 70% - 61% - 7 (shtatë) 60% - 51% - 6 (gjashtë) 50% - 5 (pesë)	
Literatura		
Literatura primare:	- Grup autorësh: Historia e letërsisë botërore 1, 2, 3, 4, 5, 6, Prishtinë 1984. - Hasan Mekuli: Letërsi Botërore (autorë dhe vepra), Libri shkollor, Prishtinë, 2002 - Epi i Gilgameshit; - Saadiu: “Gjylistani dhe Bostani”, - Omar Khajami: Rubairat; - Përrallat arabe “1001 net”(zgjedhje),	

	7. Homeri: Iliada, Odiseja, 8. Safo: Poezi të zgjedhura; 9. Eskili: Prometheu i ngujuar, Orestia; 10. Sofokliu: Antigona, Mbreti Edip, 11. Euripidi: Medeja, Andromaka, 12. Aristofani: Bretkosat, Lisistrata, 13. Plauti: Menehmët; 14. Virgjili: Eneida
Literatura shitesë:	1. P. S. Kohan: Historia e letërsisë së vjetër greke, Shkup 1990; 2. Todi Dhama: Fjalori i mitologjisë, Prishtinë, 1988; 3. Muzafer Xhaxhiu: Letërsia antike greke, Tiranë, 2004. 4. V. Zamarovski: Heronjtë e miteve antike, Prishtinë, 1988

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Letërsia e lashtë egjiptiane: Miti, spiritualiteti dhe simbolika e jetës pas vdekjes në “Librin e të vdekurve”	
<i>Java e dytë:</i>	Letërsia sumere dhe babilonase: Epi i Gilgameshit dhe koncepti i pavdekësisë	
<i>Java e tretë:</i>	Trashëgimia letrare e Indisë së lashtë: nga Vedat te Mahabharata dhe Ramajana – etika, kozmologjia dhe narrativa epike	
<i>Java e katërt:</i>	Letërsia e lashtë hebraike: “Dhjata e Vjetër” si tekst	

	themeltar letrar, fetar dhe historik	
<i>Java e pestë:</i>	Letërsia persiane: Lirika filozofike e Omar Khajamit dhe urtësia morale në “Gjylistani dhe Bostani” të Saadiut	
<i>Java e gjashtë:</i>	Letërsia arabe: veçoritë e përgjithshme; veçoritë letrare të Kur’anit; cikli i përrallave “1001 net”	
<i>Java e shtatë:</i>	Rikapitulim dhe Vlerësimi i parë: Pyetje konceptuale dhe diskutime krahasuese	
<i>Java e tetë:</i>	Zanafilla dhe zhvillimi i letërsisë greke: Periodizimi, miti dhe roli i gojëdhënës	
<i>Java e nëntë:</i>	Epika homerike: Heroizmi, fati dhe nderi në “Iliadën” dhe “Odisean”	
<i>Java e dhjetë:</i>	Teatri dhe tragjedia greke: Eskili dhe evoluimi i vetëdijes njerëzore në “Prometheun” dhe “Orestinë”	
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Sofokliu dhe tragjedia e zgjedhjes: Figura e Antigonës dhe dilemën e fatit në “Mbretin Edip”	
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Euripidi dhe përmbysja e stereotipeve: Figura e gruas të “Medea” dhe “Andromaka”	

<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Aristofani dhe komedia si kritikë shoqërore: “Bretkosat” dhe “Lisistrata”	
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Vlerësimi i dytë: Pyetje analitike dhe krahasuese mbi tekstet e studiuara	
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Letërsia romake dhe rrëfimi epik: Virgjili dhe identiteti kombëtar në “Eneidën”	
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Nuk do të ketë kurrfarë tolerime për “huazim” nga interneti apo kudo tjetër. Punimet e njejta apo të ngjajshme gjithashtu do të ndëshkohen. Rekomandohet që punimet që dorëzohen të jenë të shkruara me kompjuter. Studentët duhet t’u përmbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor - Studentët janë të obliguar që t’i vijnë me rregull ligjëratat dhe ushtrimet. Në procesin e mësimin kërkohet respektimi i rregullave të mirësjelljes: ardhja në kohë e caktuar, qetësia në mësim; ndalohet përdorimi i telefonave celularë. - Studenti që ka 3 mungesa pa arsye, konsiderohet se humb të drejtën për t’iu shtruar provimit - Në varësi të rrjedhës së kushteve dhe kërkesave, syllabusi mund të modifikohet - Nuk lejohet prishja e qetësisë kur ligjërohet nga mësimdhënësi apo prezentohet puna e studentëve		